

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spector

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה לשבת פ' חקת תשס"ט מאת הרב דוד אברהם ספקטור בנושא:

וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע

שבת שלום. השבת יש שמחה משולשת. שמחת חתן וכלה ושתי בנות מצוה. חתן וכלה דומים למלך ולמלכה ולכן קודמים לברכה. דובי ועליזה, ראשי תיבות דע. "דע לך שכל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד משלו, דע לך שכל עשב ועשב יש לו שירה מיוחדת משלו ומשירת העשבים נעשה ניגון של רועה." בדברים אלו של ר' נחמן מברסלב נברך אתכם דובי ועליזה, שעל פלגי מים ליד חיפה, עירו של אליהו הנביא תזכו לבנות בית גדול ומאיר לישראל שיתמלא אהבה ואחוה ושכינת א-ל. וכן ברכה מיוחדת להורים היקרים חנוך ושרון קליינרמן ודוד וריסה גרין. ברכת מזל טוב לבת המצוה אביגיל הודיה גדליה ולהורים יהושע ואסתי, ולסבא הרב צבי ולסבתא דר' יהודית ולכל המשפחה. אביגיל את זוכה הערב להיכנס לעולם המצוות המרתק ומפרשת חקת ניתן ללמוד שכל מצוה אפילו היא בשבילנו חוקה בלי שאנו מבינים את הטעם של המצוה, היא יקרה לנו מפני שה' צווה לקיים אותה לטובתנו. וכל-שכן אותן מצוות שאנו מקיימים אותן בשמחה, בכיף והם מובנים לנו כמו גמילות חסד שאת עושה עם כל הלב בבית ואת קופצת ראשונה לעזור לכל אחד ואחת. בשם הקהילה אני מברך אותך שהקב"ה ימלא את כל משאלות לבך לטובה ולברכה. אחרונה חביבה בת מצוה שבאה אלינו מעבר לים, מפלורידה: עדינה תמר ריינפלד יחד עם הוריה דני ותניה וכל המשפחה. ברוך שובכם ארצה וברכת מזל טוב. אכן ארץ ישראל זה המקום הנכון ביותר לחגוג את הבת מצוה שלך עדינה. בחו"ל המצוות נחשבות כ"ציונים", אבני דרך שמזכירים את שלימות קיום המצוות בארץ. החפץ חיים אמר שערך קיום מצווה בארץ ישראל הוא פי 20 מבחו"ל. עדינה, אני מברך אותך בשם הקהילה שתזכי לשוב במהרה ארצה ותקיימי את המצוות בשמחה ובטוב לבב והקב"ה ימלא את כל משאלות לבך לטובה ולברכה. מהפרשה של היום אפשר ללמוד הן לחתן וכלה והן לבנות המצוה על הערך הגדול שיש בדבור חיובי וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע. זה התברר לי מתוך שאלה ששאלתי את עצמי כשקראתי את הפרשה ולא הבנתי למה אהרן הכהן נענש ומת ולא הורשה לכנס לארץ, בגלל חטא שחטא משה אחיו, כאשר משה הכה על הסלע במקום לדבר אליו. (כ,כד): וַיֹּאסֹף אֶהָרֹן אֶל עַמּוּי כִּי לֹא יָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר מָרִיתֶם אֶת פִּי לְמִי מְרִיבָה. וכי אהרן חטא במי מריבה וכי אהרן הכה אל הסלע ולא משה? התשובה לשאלה הזאת נמצא כאשר נדייק בפסוק, שקדם למי המריבה. הקב"ה אומר למשה ואהרן (כ,ח): וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמָיו, בפועל שניהם משה ואהרן לא מדברים אל ה' על הסלע, מ"מ לא מובן איזה חטא יש בזכות השתיקה שלהם? מסביר הנצי"ב מוולוז'ין בהעמק דבר, שיש הבדל בין המדבר, חו"ל לבין ארץ ישראל. במדבר הכל ניסי. באר המים מתגלגלת בזכות מרים בלי צורך בתפילות גשם ובקשת ותן וטל ומטר. אבל כשמגיעים לגבול ארץ ישראל מתה מרים ונפסקת באר המים ומעכשיו יש צורך בתפלת משה ואהרן וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע. ודברתם אל ה' על הסלע שיוציא מימיו. אבל משה ואהרן לא דברו, לא התפללו ולכן מתו במדבר ושניהם משה וגם אהרן לא נכנסו לארץ שבה יש צורך בתפילה כדי לזכות במים, במי גשם. וכך כותב הנצי"ב (כ,יב): "רצה הקב"ה אשר משה ואהרן ילמדו את העם היאך יעשו לדורות בארץ ישראל ויאמינו שגם בלי כח ועוז של משה (ע"י הכאה על הסלע) אפשר לפעול בתפלת רבים...אלו השתמשו בתורה ובתפלה היה גם אהרן מתפלל, וכמו שאמר ה': וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע. ועתה כאשר לא נעשה כן, הלא גם אהרן בכלל החטא... הגזירה היתה, שבשביל שלא הראו לישראל הדרך להתנהג בארץ ישראל בעת עצירת גשמים." מלמד אותנו הנצי"ב שבארץ ישראל על ידי דיבור של תורה ותפלה וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע משנים לטובה סלע קשה, וכל-שכן שאר אבני המקום, בני ארץ ישראל. על פי זה אפשר להבין למה בפרשתנו פ' חוקת בכניסה לארץ ישראל נענש משה כאשר הכה על הסלע. לעומת זה פ' בשלח (יז,ו) בתחילת המסע במדבר, ה' בעצמו מצווה למשה להכות על הסלע: הֲנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחָרֹב וְהִפֵּיתִי בָצוּר וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מִים וְשָׁתָה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה. ההבדל הוא שבמדבר, בטומאת ארץ עמים אין קדושה בארציות ובטבע וכדי להוציא בדרך נס מים משם יש צורך להכות בצור, בסלע. לעומת זה בארץ ישראל יש קדושה בארץ ויש לדבר אל הסלע ולא להכות אותו. גם היום יש לנהוג כך כלפי אחינו בני ישראל, שלפעמים קשים כסלע ומחללים את השבת בפרהסיא. וכן כתב החזון איש (שחיטה ס' ב ס"ק טו): "עלינו להחזירם בעבותות אהבה ולהעמידם בקרן אורה במה שידינו מגעת." וכבר פסק הרב משה מלכה זצ"ל, הרב הראשי של פתח תקוה: "על משמרת אעמוד, לשלול כל מיני הפגנות בעצם השבת אשר הם מרבים חלול שבת המוני ובפרהסיא." (תחומין ח, 49) ורבים וגדולים הסכימו עמו, אלא יפגינו לכתחילה ביום חול לכבוד השבת. וסיפר נהג מונית ותיק בבית-שמש שכאשר הרב משה כ"ץ זצ"ל הגיע לבית שמש מאמריקה הוא הלך בשבת אחת עם שטריימל על המדרכה והנה נהג המונית מתקן את המונית שלו ומצפה כבר לגערה. התקרב אליו הרב כ"ץ ולקח את יד נהג המונית בידו וליטף אותו וברך אותו: 'שבת שלום, שבת מנוחה' והמשיך לדרכו. נהג מונית היה מופתע מהיחס החם והלבבי ומאז המונית מושבתת בשבת והנהג שומר שבת. זו דרכה של תורת ארץ ישראל, וְדִבְרָתָם אֶל הַסֵּלַע באהבה, במאור פנים ובנועם.